

TECHNOLOGICKÉ
CENTRUM AV ČR

Ve Struhách 1076/27, 160 00 Praha 6
tel.: 234 006 100
fax: 220 922 251
e-mail: tc@tc.cz

www.tc.cz

SOUHRNNÉ VYHODNOCENÍ POKROKU PŘI NAPLŇOVÁNÍ CÍLE 9 NP VAVAI „DŮSLEDNĚ HODNOTIT SYSTÉM VAVAI“

31. října 2013

Tato zpráva byla vypracována v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“.

Autor:

Mgr. Miroslav Kostić (kostic@tc.cz)

Obsah

Seznam zkratk.....	5
1 Úvod	6
2 Popis cíle.....	7
2.1 Zařazení cíle do kontextu NP VaVal.....	7
2.2 Stanovené cíle a navržená opatření	8
3 Studie zpracované k navrženým opatřením.....	9
3.1 Studie zpracované v rámci veřejné zakázky	9
3.1.1 Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (2010)	9
3.1.2 Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (2011)	11
3.1.3 Průběžné vyhodnocení plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009-2015	12
3.1.4 Metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje – návrhy zásad a principy pro její vypracování	13
3.1.5 Dopracovat metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje a zavést systém periodického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních.....	14
3.1.6 Shrnutí nejdůležitějších závěrů mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v České republice	14
3.2 Další materiály zpracované k navrženým opatřením	15
4 Vyhodnocení plnění cíle	15
4.1 Indikátory pro vyhodnocení pokroku v plnění cíle	15
4.2 Vyhodnocení naplňování cíle podle navržených indikátorů	17
4.2.1 Úroveň vyhodnocení realizace Reformy systému VaVal a splnění cílů definovaných Reformou.....	17
4.2.2 Úroveň vyhodnocení realizace Národní politiky VaVal a splnění stanovených cílů	17
4.2.3 Úroveň hodnocení průřezových a odvětvových politik a regionálních strategií	18
4.2.4 Úroveň významu systematického hodnocení pro politiku VaVal.....	18
4.2.5 Úroveň dopracování metodiky hodnocení výsledků VaV.....	19
4.2.6 Úroveň hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů	20
4.2.7 Úroveň hodnocení na úrovni příjemců.....	20
4.2.8 Úroveň zhodnocení systému VaVal v ČR se zapojením renomované zahraniční organizace	21
4.3 Celkové vyhodnocení plnění cíle	21
4.4 Zpracování cíle do aktualizované NP VaVal.....	22
4.5 Shrnutí – SWOT analýza	23
5 Závěr	25
6 Přehled informačních zdrojů	27
7 Přílohová část	29

7.1	Příloha 1 - Znění cíle a opatření stanovených v tomto cíli	29
7.2	Příloha 2 – Znění strategické části aktualizované NP VaVal a opatření k této části.....	31
7.2.1	Strategická část NP VaVal	31
7.2.2	Text relevantních opatření	33

Seznam zkratk

AV	Akademie věd
CERGE-EI	Center for Economic Research and Graduate Education – Economics Institute
ČR	Česká republika
GA ČR	Grantová agentura ČR
IPn	Individuální projekt národní
MK	Ministerstvo kultury
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
NP VaVal	Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015
OP PI	Operační program Podnikání a inovace (2007-2013)
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (2014-2020)
OP VaVpl	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (2007-2013)
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (2014-2020)
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
TA ČR	Technologická agentura ČR
VaV	výzkum a vývoj
VaVal	výzkum, vývoj a inovace
VO	výzkumná organizace

1 Úvod

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015 (dále též NP VaVal) byla schválena vládou ČR usnesením ze dne 8. června 2009 č. 729. V NP VaVal je stanoveno devět cílů, ve kterých je navrženo celkem 35 opatření (která jsou v NP VaVal označovány jako aktivity). V Cíli 9 – Důsledně hodnotit systém VaVal je mj. stanoveno, že bude prováděno pravidelné hodnocení VaVal na všech úrovních, včetně hodnocení plnění všech strategicko-koncepčních dokumentů pro oblast VaVal (konkrétně se jedná o opatření A 9-1 Průběžně vyhodnocovat plnění Reformy systému VaVal a NP VaVal a dopady jejich dílčích opatření na stanovené cíle).

Ve vazbě na toto opatření bylo v letech 2010 a 2013 v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“ zpracována sada studií, ve kterých bylo sledováno, jakým způsobem jsou navržená opatření naplňována a jak přispívají ke splnění cílů stanovených v NP VaVal. Ve zpracovaných studiích jsou zároveň navržena doporučení, jakým způsobem přistoupit k těmto opatřením v budoucnosti.

V druhé polovině roku 2012 byly zahájeny práce na aktualizaci NP VaVal, při kterých byly, kromě jiných zdrojů, využity závěry a doporučení těchto studií. Aktualizovaná Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 byla schválena vládou usnesením ze dne 24. dubna 2013 č. 294.

Výsledky studií zpracovaných k jednotlivým opatřením (aktivitám) NP VaVal v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“ jsou přehledně shrnuty v devíti studiích, které byly zpracovány pro každý cíl původní NP VaVal, tj.:

1. Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních;
2. Zacílit veřejnou podporu VaVal na potřeby udržitelného rozvoje;
3. Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVal;
4. Využívat výsledky VaV v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve VaVal;
5. Zlepšit zapojení ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVal;
6. Zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVal;
7. Vytvořit v ČR prostředí stimulující VaVal;
8. Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech;
9. Důsledně hodnotit systém VaVal.

Cílem těchto studií je posoudit, jak byla opatření navržená v jednotlivých cílech NP VaVal implementována a jak přispěla k naplnění cílů stanovených v NP VaVal. Zároveň je stručně popsáno, jak bylo k danému cíli a opatřením původní NP VaVal přistoupeno v její aktualizované verzi.

Tato studie je věnována **Cíli 9 Důsledně hodnotit systém VaVal**. V následující kapitole je stručně charakterizováno zařazení tohoto cíle do kontextu NP VaVal, jeho dílčí cíle a jednotlivá opatření, která by měla přispět k jeho naplnění. V další kapitole je podán přehled především o studiích, které byly k Cíli 9 a jeho opatřením zpracovány v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“. Pro každou studii je stručně charakterizován její cíl a zaměření, oblasti, kterým studie věnuje pozornost a její nejvýznamnější výsledky. Přehled je doplněn o stručnou informaci o dalších relevantních materiálech zpracovaných k danému tématu.

Nejdůležitější informace týkající se vyhodnocení pokroku v naplňování *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal* jsou uvedeny v kapitole 4. V této kapitole jsou nejprve stanoveny indikátory, které budou využity pro vyhodnocení plnění tohoto cíle. Poté je s využitím těchto indikátorů posouzen pokrok, ke kterému došlo v plnění Cíle 9 do poloviny roku 2013. V další části je uvedeno, jakým způsobem byly cíle a opatření navržené v NP VaVal zapracovány do její aktualizované verze. V poslední části této kapitoly je uvedena SWOT analýza, kde jsou přehledně shrnuty výsledky hodnocení pokroku v naplňování *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal*.

Po závěru a přehledu nejvýznamnějších informačních zdrojů je zařazena přílohová část, kde je uveden text *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal* a opatření A 9-1, 9-2 a 9-3, která jsou v NP VaVal navržena pro jeho naplnění. V další příloze je uveden odpovídající text strategické části aktualizované verze NP VaVal v jejím Bloku 1 *Kvalitní a produktivní výzkumný systém* a Bloku 4 *Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal*, kam je hlavní část problematiky související s Cílem 9 původní NP VaVal zařazena, a opatření, která byla v aktualizované NP VaVal navržena ke splnění cílů uvedených ve strategické části.

Hlavní závěry a doporučení studie, podrobněji rozepsané v kapitolách 4 a 5, lze stručně shrnout do následujících bodů:

- Větší část cílů a opatření zaměřených v původní NP VaVal na hodnocení systému VaVal se dosud splnit nepodařilo, nebo se je podařilo splnit pouze částečně.
- Prioritou je dopracování metodiky hodnocení příjemců (výzkumných organizací), programů i poskytovatelů podpory VaVal, které je základním předpokladem zvýšení kvality výsledků českého výzkumu.
- Je rovněž velmi žádoucí navázat na úspěch Mezinárodního audit VaVal v ČR a periodicky provádět komplexní vyhodnocení národního systému VaVal.
- Zároveň musí být průběžně monitorovány a vyhodnocovány všechny strategie a politiky s vazbou na oblast VaVal – jak na národní a resortní úrovni, tak na úrovni regionální. Především je však nutné vyhodnocovat reálné dopady jednotlivých politik a odpovídajícím způsobem tyto politiky upravovat.
- Vyhodnocování přínosů a dopadů je nutné provádět i na úrovni programů účelové podpory VaVal a jednotlivých výzkumných organizací a výsledků jejich výzkumu, s následným promítnutím výsledků hodnocení do podpory v následujících letech.
- Předpoklady pro zkvalitnění systému hodnocení VaVal na všech úrovních jsou v současnosti vytvořeny zahrnutím výše uvedených témat do aktualizované verze NP VaVal.

2 Popis cíle

2.1 Zařazení cíle do kontextu NP VaVal

Pravidelné vyhodnocování dopadů realizovaných opatření je důležitou součástí každé efektivně uskutečňované veřejné politiky, přičemž ve VaVal tento předpoklad platí ještě více než v některých jiných oblastech. Pouze na základě důkladné analýzy účelnosti a úspěšnosti uskutečněných aktivit ve vztahu k předem stanoveným cílům je možné korigovat stávající opatření či přijímat opatření nová a přizpůsobovat tak veřejnou politiku aktuálnímu vývoji. Pravidelné evaluace systému veřejné podpory, hodnotící efektivnost vynaložených veřejných prostředků, jsou rovněž nezbytným prvkem systému řízení VaVal.

Zařazení Cíle 9 do NP VaVal bylo motivováno především nedostatečností hodnocení systému VaVal v ČR, zejména s ohledem na jeho nesystematičnost, formulaci nových opatření VaVal bez odpovídajícího vyhodnocení opatření předchozích i převažující formální, administrativní charakter

hodnocení. Dalším důvodem pro začlenění hodnocení VaVal mezi hlavní priority Národní politiky byla dlouhodobě chybějící možnost zajištění financí pro nezávislou odbornou instituci zaměřenou na průběžné vyhodnocování dopadů politik a veřejné podpory v oblasti VaVal a přípravu návrhů pro modifikaci stávajících a tvorbu nových opatření, orientaci veřejné podpory VaVal i pro celkové strategické zaměření VaVal na národní úrovni.

2.2 Stanovené cíle a navržená opatření

Cíl 9 NP VaVal je zaměřen na zavedení takového systému pro kontinuální hodnocení VaVal v ČR na všech úrovních, který bude zajišťovat dostatečnou efektivitu veřejných prostředků investovaných do VaVal. Pro účely tohoto hodnocení má být zároveň vytvořeno institucionální zázemí včetně jasného vymezení odpovědností.

- *A 9-1 Průběžně vyhodnocovat plnění Reformy systému VaVal a NP VaVal a dopady jejich dílčích opatření na stanovené cíle.* Realizace opatření je předpokládána v několika na sebe navazujících krocích, z nichž prvním je vyhodnocení Reformy, schválené vládou r. 2008, do úrovně jednotlivých realizovaných opatření, jejich vzájemných vazeb i dopadů na zajištění cílů definovaných Reformou. Dalším krokem je podobně pojaté průběžné vyhodnocení implementace a plnění opatření stanovených v NP VaVal, kde hlavní důraz má být kladen na hodnocení dopadů opatření na splnění stanovených cílů. První hodnocení NP VaVal mělo být spolu s návrhem dalšího postupu implementace politiky předloženo vládě v r. 2011/2012. Současně s NP VaVal mají být v rámci opatření rovněž důsledně hodnoceny všechny relevantní průřezové a odvětvové politiky (resp. jejich strategie a koncepce) a strategie na úrovni krajů. Dalším dílčím cílem opatření je posílení významu systematického hodnocení, analýz a výhledových studií pro politiku VaVal za účelem zajištění kontinuálního procesu od evaluace, přes analýzu, výhledové studie, až po stanovení koncepce, včetně zajištění vazeb mezi jednotlivými aktivitami. Opatření A 9-1 by mělo být plněno průběžně od roku 2009, přičemž se předpokládá, že odpovědnost za jeho plnění převezme od RVV nově zřízený koordinační orgán počínaje rokem 2013.
- *A 9-2 Dopravovat metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje a zavést systém periodického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních.* Opatření směřuje k zavedení periodického, systematického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal v ČR na všech úrovních. Vedle hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů, stanoveného usnesením vlády z 23. 6. 2004 č. 644, má být prováděno také komplexní hodnocení celého systému podpory VaVal v ČR na národní úrovni (komplexní audit systému veřejné podpory VaVal v ČR). Komplexně pojatý, cca v pětiletých intervalech probíhající audit VaVal by měl znamenat přechod od dosud převažujícího formálně-administrativního hodnocení k hodnocení výsledků a dopadů podpory na dosažení excelence českého VaV, využitelnost výsledků VaV v praktických aplikacích a růst konkurenceschopnosti, kvality života a rozvoj společnosti v ČR, tedy k hodnocení přesvědčivě dokládajícímu přínosy podpory VaVal. Kromě hodnocení na národní úrovni a úrovni poskytovatelů je cílem podporovat (prostřednictvím nově vytvořeného programu) také hodnocení na úrovni příjemců (audit výzkumných organizací), které by umožnilo porovnat kvalitu výzkumné práce na úrovni oddělení (kateder/skupin), vytvořit podklady pro rozdělení finančních prostředků podle kvality výzkumné práce, ale i stanovit budoucí strategické zaměření výzkumných organizací. Stejně jako u předcházejícího opatření je předpokládán přechod odpovědnosti za plnění z RVVI na nově zřízený koordinační orgán.
- *A 9-3 Systém VaVal na národní úrovni zhodnotit se zapojením renomované zahraniční organizace.* Opatření navazuje na předcházející opatření A 9-2, kdy má být do komplexního auditu systému veřejné podpory VaVal v ČR zapojeno renomované zahraniční pracoviště s odpovídajícími zkušenostmi. Toto pracoviště má být vybráno na základě výběrového řízení

při oslovení více potenciálních zahraničních partnerů. Předpokládá se uskutečnění auditu ve spolupráci s národním pracovištěm, vybraným rovněž na základě výběrového řízení. Opatření mělo být dle NP VaVal realizováno v roce 2011, odpovědným subjektem je MŠMT.

Přesné znění cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal a texty souvisejících opatření jsou uvedeny v přílohové části této studie. Naplňování Cíle 9 je úzce provázáno s *Cílem 1 Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních*, kde je hlavním cílem zavedení strategického řízení VaVal na ústřední úrovni, založeného na důsledném vyhodnocování dopadů NP VaVal a systematické analytické činnosti v této oblasti, především pak s opatřením A 1-3, zaměřeným na podporu realizace a aktualizace NP VaVal z prostředků státního rozpočtu, včetně soustavného sledování a vyhodnocování systému VaVal a poskytování odborného analyticko-koncepčního zázemí pro politiku VaVal.

Cíl 9 rovněž souvisí s *Cílem 3 Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVal*, zejména s opatřením A 3-1, cílícím na rozdělování institucionální podpory VaV podle hodnocení výsledků výzkumných organizací, a opatřením A 3-3, zaměřeném na důslednou evaluaci programů účelové podpory a uplatňování evaluací při vyhlášení nových a modifikaci stávajících programů. Rovněž existuje významná vazba na *Cíl 8 Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech* a jeho opatření A 8-2, zaměřené mj. na důsledné využívání výsledků hodnocení VaVal, analýz, podkladových studií i výhledových studií při vytváření strategických a koncepčních dokumentů v politice VaVal i v navazujících politikách.

3 Studie zpracované k navrženým opatřením

3.1 Studie zpracované v rámci veřejné zakázky

V průběhu řešení veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací bylo vypracováno celkem šest studií pokrývajících opatření cíle 9:

- Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (studie k opatření A 9-1, termín 30. října 2010);
- Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (studie k opatření A 9-1, termín 30. června 2011);
- Průběžné vyhodnocení plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009-2015 (studie k opatření A 9-1, termín 30. června 2012);
- Metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje – návrhy zásad a principy pro její vypracování (studie k opatření A 9-2, termín 30. listopadu 2010);
- Dopracovat metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje a zavést systém periodického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních (studie k opatření A 9-2, termín 30. listopadu 2011);
- Shrnutí nejdůležitějších závěrů mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v České republice (studie k opatření A 9-3, termín 10. května 2012).

V následujících podkapitolách jsou stručně popsány hlavní závěry uvedených studií.

3.1.1 Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (2010)

Studie si klade za cíl stručně (formálně) zhodnotit plnění Reformy systému VaVal, resp. posoudit, která opatření se již podařilo splnit, která byla zapracována do následných dokumentů (např. NP VaVal) a která dosud nebyla realizována. Jak je ve studii dále uvedeno, naopak se nezaměřuje na

posouzení cílů Reformy a přístupu navrženém v Reformě k jejich splnění, ani na zhodnocení dopadů uskutečněných opatření.

U každého opatření Reformy je ve studii uvedeno slovní vyhodnocení spolu se základním rozdělením do tří kategorií: splněno – splněno částečně – nesplněno/neuvažováno. V čistě číselném vyjádření bylo z celkových 39 opatření Reformy 26 vyhodnoceno jako splněných, 11 splněných částečně a 2 jako nesplněná či neuvažovaná.

V oblasti zlepšení provázanosti výzkumu, vývoje a inovací (včetně právních opatření) studie konstatuje splnění většiny opatření a zahrnutí návazných kroků v NP VaVal 2009-2015. Upozorňuje však na nedostatek spočívající v tom, že se do doby zpracování studie nepodařilo vytvořit optimální podmínky pro využití některých nástrojů podpory inovací – např. inovačních poukázek, kde byl proces výběru projektů shledán nedostatečně operativním a rychlým.

Vytvoření účinného systému veřejné podpory VaVal a související opatření se podle studie rovněž podařilo z větší části splnit. Reforma umožnila zjednodušení systému účelové podpory, kdy s výjimkou čtyř průřezových a tří odvětvových oblastí VaV je účelová podpora poskytována dvěma agenturami – GA ČR v oblasti základního výzkumu a TA ČR v oblasti aplikovaného výzkumu. Reforma rovněž stanovila dvě formy rozdělování této podpory – prostřednictvím veřejných soutěží nebo veřejných zakázek ve VaVal. Také opatření zaměřená na oblast institucionální podpory, zejména rozdělování této podpory podle výsledků výzkumných organizací na úrovni rozpočtových kapitol, se podařilo v hodnoceném období naplnit.

V průřezových oblastech stanovených Reformou (mezinárodní spolupráce ve VaV, bezpečnostní VaV, aplikovaný VaV národní a kulturní identity a podpora velkých infrastruktur pro VaV), účelově i institucionálně podporovaných vždy jako jeden celek, byly odpovědnými resorty zpracovány meziresortní koncepce a byla zahájena implementace programů veřejných zakázek a veřejných soutěží v předmětných oblastech. Ve třech tzv. odvětvových oblastech VaV (zemědělský aplikovaný VaV, obranný aplikovaný VaV a zdravotnický aplikovaný VaV) byly rovněž zpracovány resortní koncepce a implementovány příslušné programy účelové podpory.

V oblasti státní správy VaVal došlo v souladu s Reformou k rozšíření působnosti Rady pro výzkum, vývoj a inovace, a to zejména o oblast inovací, jakož i k úpravě působnosti MŠMT související se změnami působnosti RVVI. Dalším významným opatřením Reformy byl vznik Technologické agentury ČR, která svou činnost zahájila na podzim roku 2009 a která podporuje projekty v oblasti aplikovaného VaV. Ve studii je konstatováno, že všechna opatření v této oblasti byla splněna, přetrvávajícím problémem je však určitý rozpor mezi kompetencemi RVVI a MŠMT, vyplývajících z novely zákona č. 130/2002 Sb. Zjednodušení veřejné podpory VaVal se rovněž projevilo ve snížení počtu rozpočtových kapitol pro podporu VaVal na 11.

Dosažení excelence ve VaV a zlepšení využívání výsledků VaV v inovacích bylo přiblíženo díky vytvoření metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací, která by měla přispět k produkci kvalitních vědeckých publikací i k tvorbě poznatků využitelných pro inovace. Výsledky hodnocení jsou již v současné době využívány pro rozdělování institucionální podpory VaV.

Opatření směřující k vytvoření nového systému programů VaV, zejména aplikovaného VaV, je naplňováno nově vznikajícími programy podporovanými TA ČR a průřezovými a odvětvovými programy VaV. Opatření týkající se rozšíření stávající nepřímé podpory VaV o možnost uplatnění nákladů na VaV nakupovaný podniky od výzkumných organizací, a dále zvýhodnění nárůstu výdajů na VaV oproti referenčnímu období, se však dosud splnit nepodařilo.

Z opatření navržených Reformou v oblastech lidských zdrojů ve VaVal a mezinárodní spolupráce ve VaV byla většina splněna. Naproti tomu připravovaný zákon o terciárním vzdělávání, který je rovněž součástí Reformy, nebyl v době zpracování studie vytvořen.

3.1.2 Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (2011)

Na rozdíl od předchozí studie stejného názvu bylo cílem vyhodnocení Reformy z roku 2011 také posouzení změn, ke kterým v souvislosti s realizací Reformy ve vybraných oblastech systému výzkumu, vývoje a inovací došlo, tedy skutečné naplňování cílů Reformy. Zvláštní pozornost pak byla věnována změnám v systému institucionální a účelové podpory VaVal a obecně systému financování VaVal. Studie je rozdělena do tří částí. První část vyhodnocuje realizaci Reformy a vývoj v systému VaVal vzhledem k nedostatkům identifikovaným před realizací Reformy, resp. vliv Reformy na jejich odstranění či zmírnění. Druhá část shrnuje naplňování jednotlivých cílů Reformy, jakož i hlavní nedostatky, které se v systému VaVal dosud nepodařilo odstranit. Třetí, závěrečná část pak obsahuje doporučení pro politiku VaVal, zaměřená zejména na zefektivnění systému institucionální a účelové podpory VaV, na zjednodušení administrativy spojené s poskytováním účelové podpory na VaVal a na posílení spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve VaVal (včetně zavedení nových nástrojů na podporu VaVal).

K hlavním závěrům vyhodnocení Reformy patří konstatování, že Reforma přispěla ke zjednodušení a k zpřehlednění systému podpory VaVal v ČR – z hlediska snížení počtu rozpočtových kapitol na podporu VaVal i z pohledu nižšího počtu vyhlašovaných veřejných soutěží. Také na úrovni výzkumných organizací byly uskutečněny důležité kroky k zefektivnění organizační struktury a ke zvýšení důrazu na spolupráci s aplikační sférou. V oblasti mezinárodní spolupráce byly učiněny první kroky k zefektivnění komunikace mezi jednotlivými subjekty při aktivním zapojení ČR do ERA.

Přes pozitivní změny jsou však identifikovány nedostatky v systému VaVal, které snižují výkonnost a účinnost celého systému. Za hlavní problémy byly studií označeny následující oblasti:

- řízení systému VaVal a málo fungující koordinace politik VaVal, vzdělávací a průmyslové politiky
- nestabilní podmínky pro poskytování institucionální podpory vyplývající z častých změn metodiky hodnocení výsledků VaV, znesnadňující dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací
- vysoká administrativní náročnost a zároveň nízká efektivita systému účelové podpory VaVal
- legislativně závazná úprava administrativních procesů spojených s vyhlašováním veřejných soutěží ve VaVal, bránící rozvoji nových nástrojů na podporu VaVal

Ze čtyř nejvýznamnějších nedostatků, identifikovaných v systému VaVal a přetrvávajících i po realizaci Reformy, vychází návrh čtyř hlavních okruhů doporučení:

- 1) Změny v systému řízení VaVal, z nichž nejpodstatnější souvisejí se změnami v kompetencích RVVI, navrženými ve 3 variantách: a) transformace RVVI na právní subjekt (ústřední orgán), který bude jediným odpovědným orgánem za politiku VaVal, b) transformace RVVI na koordinační orgán v duálním modelu rozdělení kompetencí za politiku VaVal, c) v případě nemožnosti realizace žádného z uvedených dvou modelů v plné míře – posílení administrativního zázemí stávající RVVI jako minimální předpoklad pro zefektivnění řízení systému VaVal v ČR.
- 2) Zefektivnění systému podpory VaVal, zejména větší koncentrace účelové podpory do menšího počtu rozpočtových kapitol a posílení úlohy resortů při poskytování institucionální podpory na rozvoj resortních VO. Podstatou návrhu na větší koncentraci účelové podpory je soustředění poskytování účelové podpory do malého počtu rozpočtových kapitol, v ideálním případě do dvou agentur – grantové projekty – GA ČR, programové projekty a administrace veřejných zakázek ve VaVal – TA ČR. Výjimku z tohoto modelu by představovalo vyčlenění branně-bezpečnostního výzkumu zajišťovaného MV nebo MO. Důvody tohoto návrhu spočívají ve výrazném zjednodušení účelové podpory VaVal, vedoucí k lepší koordinaci mezi podporovanými aktivitami, větší flexibilitě i snazší kontrole vynakládání prostředků.

V systému rozdělování institucionální podpory navrhuje studie zvýšit vliv resortů na výzkum uskutečňovaný jimi zřízenými výzkumnými organizacemi. Resorty, které jsou zřizovateli VO, by se měly aktivně podílet na formulaci víceletých výkonnostních kontraktů mezi poskytovatelem institucionální podpory a resortní VO. Pro uplatnění tohoto modelu je nutné realizovat legislativní úpravy i změny v metodice hodnocení výsledků VaV, jakož i v systému řízení VaVal. Dále je rovněž navržena změna ve způsobu rozdělování institucionální podpory obecně, spočívající v doplnění kvalitativního hodnocení jako pomocného prvku k současným kvantitativním ukazatelům. Kvalitativní hodnocení by mělo umožnit zhodnocení skutečného uplatnění výsledků VaV v inovacích, vědeckého ohlasu, mezinárodních aktivit a výukových aktivit VO.

- 3) Sjednocení administrace projektů VaVal a veřejných zakázek ve VaVal do jediného informačního systému. Důvodem pro návrh je současná roztržičnost těchto procesů mezi jednotlivé poskytovatele provozující navzájem nekompatibilní informační systémy. Odpovědným orgánem za správu navrhovaného informačního systému by měla být v současném institucionálním uspořádání účelové podpory VaVal RVVI společně s poskytovateli.
- 4) Návrhy na posílení spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve VaVal, spočívající ve a) využití podmínek „tradičních“ programů na podporu projektů VaV ke stimulaci spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve VaVal (důsledné zařazování podniků mezi příjemce podpory, bonifikace jejich účasti při hodnocení návrhů projektů či přímo podmínění úspěšnosti návrhu jejich účastí, vytváření systémů pro komercializaci VaV uvnitř VO, vznik programů VaVal prioritně podporujících strategickou a dlouhodobou spolupráci veřejného výzkumu s podnikovým sektorem), b) vytvoření podmínek pro nové nástroje na podporu spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve VaVal (inovační poukázky, programy na podporu VaV v předkomerční fázi pro potřeby státu), včetně zjednodušení podmínek pro vyhlašování veřejné soutěže jako nezbytného předpokladu pro využití flexibility daných nástrojů.

3.1.3 Průběžné vyhodnocení plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009-2015

Cílem studie bylo posoudit průběžné plnění NP VaVal do konce února 2012 a vytvořit tak podklady pro aktualizaci NP VaVal v roce 2012. Studie podává přehled o tom, jakým způsobem se podařilo naplnit jednotlivé aktivity navržené v NP VaVal (co se podařilo realizovat, co jen částečně a co dosud nebylo realizováno). Zároveň je navrženo, jak by měly být jednotlivé aktivity aktualizovány v nové verzi NP VaVal.

Z přehledu naplňování jednotlivých aktivit NP VaVal a návazných doporučení pro její aktualizaci je zde důležité zmínit především závěry studie k aktivitám cíle 9.

K vyhodnocení aktivity A 9-1 zaměřené na vyhodnocení Reformy VaVal a NP VaVal a jejich dopadů jsou uvedeny studie a analýzy které byly na toto téma zpracovány. Pro další naplňování této aktivity je doporučeno zařadit informace o průběžném hodnocení NP VaVal a dalších relevantních strategicko-koncepčních dokumentů do její aktualizace, jakož i zapracování doporučení z dalších studií, zejména závěrů z Mezinárodního auditu VaVal, do této aktualizace.

Aktivita A 9-2 zaměřená na dopracování metodiky hodnocení výsledků VaVal a zavedení hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních byla shledána jako nedůsledně uskutečňovaná. Přes zahrnutí hodnocení VaVal na všech úrovních do strategických dokumentů na národní úrovni tak zůstává nízká evaluační kultura výraznou slabinou ČR. Z toho vyplývá i hlavní doporučení k této oblasti – zařadit důsledné hodnocení VaVal jako jednu z priorit do aktualizované NP VaVal. Ve vztahu k evaluacím je ve studii dále doporučováno přejít v hodnocení programů od formálního hodnocení

výstupů k hodnocení přínosů a dopadů projektů, včetně jejich příspěvku k naplnění cílů programu. Na úrovni výzkumných organizací je doporučeno provádět průběžné hodnocení výkonnosti a naplňování strategických plánů a toto hodnocení důsledně využívat k pravidelnému stanovování či revizím strategie dané výzkumné organizace.

Zhodnocení národního systému VaVal se zapojením renomované zahraniční organizace, které je předmětem aktivity A 9-3 bylo v uplynulém období (2010-2011) uskutečněno a nabízí tvůrcům české výzkumné a inovační politiky řadu podnětných závěrů a doporučení. Celkové hodnocení národního inovačního systému je proto doporučováno provádět v pravidelných intervalech (cca 5 let) spolu s využitím výsledků těchto hodnocení při aktualizaci a tvorbě nových strategicko-koncepčních dokumentů.

Ve studii je dále konstatováno, že 9 cílů stanovených NP VaVal má stále svoji relevanci a o jejich dosažení má být usilováno i v aktualizované podobě politiky, samozřejmě s úpravou podle aktuálního stavu, potřeb a možností realizace národní inovační politiky. V aktualizované verzi by dále měly být akcentovány oblasti, kterým dosud nebyla věnována patřičná pozornost – zejména oblast inovací a propojení vzdělávacích, výzkumných a inovačních aktivit. Také nové směry vyplývající z přípravy na nové programovací období, a to jak v oblasti přípravy programu Horizont 2020 a programu COSME, tak i strukturálních fondů EU, by měly být odpovídajícím způsobem zohledněny. V souvislosti s dostavbou a zahájením provozu nových výzkumných infrastruktur a navazujícími dopady na změnu regionální a oborové struktury českého výzkumu je třeba tyto změny a z nich vyplývající potřeby v oblasti rozvoje lidských zdrojů, napojení na aplikační sféru či mezinárodní spolupráci reflektovat také v aktualizaci NP VaVal.

3.1.4 Metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje – návrhy zásad a principy pro její vypracování

Zásady nové metodiky hodnocení VaVal jsou ve studii navrženy na základě posouzení současných zahraničních trendů a ve vazbě na popis a zhodnocení základních parametrů současné metodiky v ČR. Studie je přitom zaměřena zejména na hodnocení VaVal na úrovni institucí (metodika hodnocení VaVal je analyzována bez ohledu na její další využití pro účely rozdělování institucionální podpory). Částečně je řešen i systém hodnocení na úrovni programů, ale tato oblast je více zpracována v rámci zhodnocení jiného opatření NP VaVal (A 3-3).

Studii tvoří šest navazujících částí:

- Popis obecných metod a postupů pro hodnocení VaVal,
- Shrnutí hlavních současných trendů v hodnocení VaVal v zahraničí,
- Popis a zhodnocení současné metodiky hodnocení výsledků VaVal v ČR,
- Hlavní zásady nové metodiky pro hodnocení VaVal (se zohledněním nedostatků současné metodiky,
- Principy pro tvorbu nové metodiky hodnocení, zvyšující její potenciál pro přijetí výzkumnou komunitou,
- Návrh kroků pro zabezpečení přechodného období do vytvoření nové metodiky hodnocení VaVal.

Hlavními rysy nové metodiky by mělo být vícesložkové hodnocení (výsledky VaVal, strategie, kapacity, vědecká váha, zapojení do mezinárodní spolupráce aj.) a dále oborově specifické hodnocení. Proces tvorby nové metodiky by pak měl být založen na principu odbornosti, transparentnosti a otevřenosti, které jsou ve studii podrobněji popsány.

3.1.5 Dopracovat metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje a zavést systém periodického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních

Studie se zabývá hodnocením výsledků výzkumu a vývoje na úrovni výzkumných organizací (tedy včetně vysokých škol) a poskytovatelů podpory VaV. Materiál je rozdělen do několika kapitol, které se podrobněji věnují:

- Popisu různých způsobů hodnocení VaVal,
- Příkladům hodnocení institucí VaV z vybraných 10 vyspělých států Evropy i vzdálenějšího zahraničí, se zastoupením hlavních používaných způsobů hodnocení a jejich nejdůležitějších modifikací,
- Přehledu způsobů hodnocení používaných v ČR, identifikaci jejich slabých míst a jejich porovnání se zahraničními modely,
- Hlavním zásadám pro správný model hodnocení institucí VaV a prezentaci několika alternativních návrhů hodnocení vhodných pro české prostředí.

Byly navrženy tři alternativní způsoby hodnocení institucí VaV v ČR:

- 1) Kvantitativní hodnocení pomocí indikátorů;
- 2) Kvalitativní hodnocení expertními oborovými panely;
- 3) Kombinovaný model používající indikátory i expertní hodnocení.

Návrhy a jejich další specifikace v textu studie vycházejí z vyhodnocení převažujících trendů v analyzovaných zemích ale i ze specifických potřeb a zvyklostí ČR. Výsledky hodnocení institucí VaV by měly mít zpětnou vazbu na fungování a financování institucí VaV a sloužit jako informační zdroj pro návrhy prioritních směrů výzkumu, přípravu politiky VaV, reformy systému VaV či reorganizaci institucí VaV atd.

Ve studii byla dále navržena metodika hodnocení poskytovatelů v ČR, které by se mělo skládat ze dvou částí: z hodnocení jimi financovaných programů VaV a hodnocení celkového plnění vlastních cílů poskytovatelů a cílů vlády definovaných v politice VaV. Programy VaV je nutné hodnotit na základě porovnání cílů plánovaných a skutečně dosažených výsledků. Hodnocení poskytovatelů z hlediska celkového plnění vlastních cílů a cílů vlády definovaných v politice VaV by mělo být realizováno odbornou komisí složenou z nezávislých expertů, přičemž komise by měla vycházet z hodnocení programů, plnění cílů instituce i vlády, jakož i z posouzení spokojenosti výzkumných pracovníků s prací poskytovatele a uživatelů výsledků s výsledky projektů. Podobné komplexní kvalitativní hodnocení by se podle závěrů studie mělo odehrávat přibližně jednou za 6-10 let a jeho výsledky by měly sloužit k reorganizaci a ke zlepšování činnosti poskytovatelů podpory ve VaVal.

3.1.6 Shrnutí nejdůležitějších závěrů mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v České republice

Zpráva shrnuje hlavní závěry a doporučení projektu Mezinárodní audit výzkumu, vývoje a inovací v ČR tak, jak byly prezentovány zpracovateli projektu v Závěrečné zprávě a jednotlivých přílohách publikovaných v říjnu 2011. Závěry a doporučení Mezinárodního auditu jsou ve studii pro větší přehlednost a využitelnost strukturovány podle tematických oblastí NP VaVal.

V oblasti relevantních pro tento dokument je třeba zmínit zejména hlavní závěry Mezinárodního auditu v oblasti hodnocení (systému) VaVal. V této oblasti je poukazováno na chybnou evaluační kulturu v ČR a špatné fungování současné metodiky jak z hlediska vytváření podkladů pro rozdělování institucionálního financování, tak z hlediska hodnocení kvality VaVal. Postavení metodiky na pouhé sčítání výsledků výzkumu je hlavním problémem, který úspěšnému naplňování jejích hlavních funkcí brání a metodika tak neposkytuje dostatečně kvalitní informaci o výkonnosti českých výzkumných organizací. Spíše než pokračování v postupných změnách metodiky, ke kterým dochází, a které nejsou

Mezinárodním auditem VaVal shledávány jako efektivní, protože nenapravují zásadní nedostatky metodiky, je silně doporučováno vytvoření metodiky hodnocení VaVal na zcela nových základech. Změny jsou navrženy jak v systému hodnocení výsledků VaVal, tak v hodnocení programů VaV i resortních a národních politik.

Nová metodika hodnocení výsledků VaVal by měla být postavena na následujících principech:

- Výkonnost a výsledky;
- Kombinace retrospektivních a prospektivních prvků hodnocení – retrospektivní přístup vychází ze současné metodiky hodnocení a přidělování institucionální podpory na základě dosažených výsledků; prospektivní přístup má podobu výkonnostních smluv o strategickém směřování mezi poskytovatelem a výzkumnou organizací, hodnocení je pak často prováděno formou peer- review za účasti nezávislých mezinárodních expertů;
- Budování institucionální kapacity zahrnující profesionalizaci a proškolení příslušných administrativních pracovníků i pracovníků výzkumných organizací;
- Transparentnost;
- Zohlednění různých typů výzkumných organizací a jejich rolí při bodování výsledků VaVal;
- Stabilita – postupné ustavení nového systému hodnocení a podpory v průběhu přechodného období a zavedení víceletých (např. čtyřletých) intervalů podpory (oproti současnému jednoročnímu);
- Hodnocení jako nástroj rozvoje výzkumných institucí, tedy ne pouze nástroj pro rozhodování o výši podpory, ale také jako nástroj pro institucionální rozvoj – získávání informací o řízení a strategickém rozhodování uplatňovaných v dané organizaci.

V rámci stávající metodiky hodnocení výsledků VaVal je rovněž doporučováno přehodnocení role patentů a užitných vzorů.

V oblasti hodnocení programů VaV doporučuje Mezinárodní audit VaVal podrobit klíčové části operačních programů (zejména Klastry v rámci OP PI, Evropská centra excelence, Regionální VaV centra v rámci OP VaVPI) specifické evaluaci, která by vyhodnotila skutečný pokrok dosažený jejich implementací. Zvláštní pozornost je třeba věnovat zapojení podpořených klastrů a Regionálních VaV center do národních programů VaV, stejně jako zapojení Evropských center excelence do evropských Rámcových programů, ale také skutečnému příspěvku podpořených projektů k posílení českého inovačního systému prostřednictvím transferu technologií. Bezodkladné zahájení ex-post hodnocení dopadů resortních a národních politik je doporučováno v souvislosti s aktualizací NP VaVal.

3.2 Další materiály zpracované k navrženým opatřením

V souvislosti s aktualizací NP VaVal byl v červnu 2012 na 274. zasedání Rady vlády pro výzkum a vývoj předložen materiál s názvem „**Podrobná zpráva o plnění opatření NP VaVal**“. Dokument, vypracovaný za přispění jednotlivých resortů, obsahuje u každého opatření informaci o jeho plnění, současném stavu i doporučení k aktualizaci Národní politiky ve vazbě na dané opatření.

Radou vlády pro výzkum a vývoj byla poté v listopadu 2012 dokončena „**Průběžná zpráva o plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015**“, kterou Vláda ČR vzala na vědomí svým usnesením č. 924 ze dne 12. prosince 2012.

4 Vyhodnocení plnění cíle

4.1 Indikátory pro vyhodnocení pokroku v plnění cíle

Vyhodnocení plnění *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal* bude vycházet z aktivit nadefinovaných v rámci jeho jednotlivých opatření, bude tedy zaměřeno především na vyhodnocení plnění Reformy a

NP VaVal, dopracování metodiky hodnocení výsledků VaV a zavedení hodnocení systému podpory VaVal a na zhodnocení národního systému VaVal renomovanou zahraniční organizací. Důsledné vyhodnocování dopadů NP VaVal a její související aktualizace, které jsou náplní *Cíle 1 Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních*, jsou vyhodnoceny ve studii zpracované k *Cíli 1. Evaluace programů účelové podpory a využívání evaluací při vyhlášení nových a modifikaci stávajících programů* jsou předmětem vyhodnocení ve studii k *Cíli 3 Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVal*, kde je tato problematika řešena. Analogicky je problematika využívání výsledků hodnocení VaVal a dalších analytických studií pro vytváření strategických a koncepčních dokumentů v politice VaVal a navazujících politikách vyhodnocena ve studii k *Cíli 8 Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech*.

V následujícím textu je plnění *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal* provedeno s využitím osmi kvalitativních indikátorů, pomocí nichž je sledováno, k jakým pozitivním změnám došlo do poloviny roku 2013:

- **Úroveň vyhodnocení realizace Reformy systému VaVal a splnění cílů definovaných Reformou.** Indikátor sleduje, zda došlo k vyhodnocení Reformy systému VaVal do úrovně jednotlivých opatření, jak je plánováno v NP VaVal, zda a jak byly vyhodnoceny vazby mezi opatřeními a jejich dopady na zajištění cílů definovaných Reformou, a jaká je celková kvalita, míra detailu a využitelnost tohoto vyhodnocení.
- **Úroveň vyhodnocení realizace Národní politiky VaVal a splnění stanovených cílů.** Pomocí indikátoru je sledována kvalita, míra podrobnosti i využitelnost průběžného vyhodnocení implementace a plnění opatření stanovených v NP VaVal, zejména hodnocení dopadů jednotlivých opatření na splnění stanovených cílů politiky.
- **Úroveň hodnocení průřezových a odvětvových politik a regionálních strategií.** Je sledována kvalita, míra podrobnosti a využitelnost hodnocení průřezových a odvětvových politik (resp. jejich strategií a koncepcí) a strategií na úrovni krajů.
- **Úroveň významu systematického hodnocení pro politiku VaVal.** Indikátor má za cíl vyhodnotit změnu významu a využívání systematického hodnocení, analýz a výhledových studií pro politiku VaVal.
- **Úroveň dopracování metodiky hodnocení výsledků VaV.** Indikátor sleduje, zda a do jaké úrovně finalizace byla dopracována plánovaná nová metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje.
- **Úroveň hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů.** Indikátor sleduje, jakým způsobem probíhá „periodické, systematické a objektivní“ hodnocení systému podpory VaVal na úrovni programů a poskytovatelů VaVal.
- **Úroveň hodnocení na úrovni příjemců.** Indikátor sleduje, zda a jakým způsobem bylo zavedeno hodnocení VaVal na úrovni příjemců, resp. audit výzkumných organizací a jejich součástí.
- **Úroveň zhodnocení systému VaVal v ČR se zapojením renomované zahraniční organizace.** Je sledováno, jakým způsobem byl národní systém VaVal vyhodnocen za zapojení renomovaného zahraničního pracoviště, jaké má toto vyhodnocení výsledky a jaká je jejich další praktická využitelnost.

Při kvalitativním hodnocení za využití výše uvedených indikátorů je využívána následující pětiúrovňová stupnice charakterizující plnění cíle:

- **Zcela nedostatečné** – stav se nemění, stanovených cílů nebude dosaženo;
- **Neuspokojivé** – stav se mění jen málo, stanovených cílů nebude dosaženo;
- **Uspokojivé** – stav se lepší, stanovených cílů bude postupně dosaženo;
- **Dobré** – stanovené cíle jsou splněny;

- **Výborné** – stanovené cíle jsou splněny a jsou vytvořeny předpoklady pro stanovení vyšších cílů.

4.2 Vyhodnocení naplňování cíle podle navržených indikátorů

4.2.1 Úroveň vyhodnocení realizace Reformy systému VaVal a splnění cílů definovaných Reformou

Realizace Reformy systému VaVal byla vyhodnocena prostřednictvím dvou výše uvedených studií, vypracovaných Technologickým centrem AV ČR v letech 2010 a 2011 pod stejným názvem „Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice“ v rámci veřejné zakázky „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“.

První z těchto studií představuje formální posouzení plnění Reformy na úrovni jednotlivých opatření, ale již neobsahuje informace ke vzájemným vazbám a dopadům těchto opatření na dosažení cílů definovaných Reformou. Přesto představuje tento dokument poměrně detailní zdroj informací k naplňování jednotlivých opatření, který umožňuje utvořit si rámcovou představu o probíhající realizaci Reformy a zároveň východisko pro detailnější vyhodnocení, obsažené ve druhé studii. Ta již za využití analytických metod a statistických dat posuzuje změny, ke kterým v souvislosti s realizací Reformy došlo v systému řízení a financování VaVal, a jaké byly důsledky těchto změn. Bylo rovněž posuzováno, zda a jakým způsobem byly zmírněny či eliminovány problémy identifikované u jednotlivých cílů Reformy. Přes detailní zhodnocení vývoje a hlavních problematických míst v dílčích oblastech, rozdělených podle cílů Reformy, není ovšem vždy možné s jistotou určit, nakolik měla samotná realizace Reformy vliv na změny v určité oblasti a nakolik na tyto změny působily i jiné faktory.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: dobré

4.2.2 Úroveň vyhodnocení realizace Národní politiky VaVal a splnění stanovených cílů

Realizace NP VaVal byla ve sledovaném období vyhodnocena ve studii s názvem „Průběžné vyhodnocení plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009-2015“, zpracované v roce 2012 Technologickým centrem AV ČR v rámci veřejné zakázky „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“. Studie podrobným způsobem vyhodnocuje současný stav a postup realizace u jednotlivých opatření NP VaVal včetně souvisejících dopadů na splnění cílů stanovených v NP VaVal a u každého z hodnocených opatření obsahuje doporučení pro aktualizaci politiky. Dále jsou podrobněji popsány hlavní navrhované směry pro aktualizaci VaVal, vyplývající z provedeného hodnocení politiky, i další (nové) směry aktualizace NP VaVal. Byly tak vytvořeny dostatečně informačně bohaté i argumentačně silné podklady pro aktualizaci NP VaVal.

S využitím studií Technologického centra AV, zpráv Mezinárodního auditu VaVal v ČR a dalších podkladových materiálů byla Radou vlády pro výzkum a vývoj připravena „Průběžná zpráva o plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015“. Dokument vzala Vláda ČR v září 2012 na vědomí svým usnesením č. 924 ze dne 12. prosince 2012.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: dobré

4.2.3 Úroveň hodnocení průřezových a odvětvových politik a regionálních strategií

Hodnocení průřezových a odvětvových politik, relevantních pro oblast výzkumu a vývoje bylo provedeno ve studii „Hodnocení přípravy resortních a meziresortních koncepcí výzkumu a vývoje za roky 2004-2010“, zpracované Technologickým centrem AV ČR jako součást veřejné zakázky „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“. Tato studie naplňuje opatření A 8-2: *Posílit tvorbu a využívání analýz a podkladových studií pro přípravu koncepčních dokumentů i v navazujících politikách*, dochází zde tak k provázání/překryvu dvou cílů politiky. Ve studii jsou zhodnoceny koncepce VaV následujících resortů: MŠMT, MPO, MV, MK, MO, MZe, MZd. Je přitom hodnocena struktura, obsah, základní strategické nastavení, realizace (vč. pokrytí stanovených cílů a monitoringu), financování i využívání doplňkových analýz a studií během přípravy dokumentů u všech sledovaných koncepčních dokumentů. Lze tedy konstatovat, že vyhodnocení resortních a meziresortních koncepcí vzniklých do roku 2010 je vyhodnoceno poměrně detailním způsobem.

Vyhodnocení relevantních strategií na úrovni krajů, avizované v opatření 9-1 NP VaVal, ovšem nebylo dosud uskutečněno.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: uspokojivé

4.2.4 Úroveň významu systematického hodnocení pro politiku VaVal

Systematická analyticko-metodická podpora politice VaVal byla v období 2010-2013 zajišťována především veřejnou zakázkou „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“. Úřadu vlády a RVVI jsou prostřednictvím veřejné zakázky poskytovány analytické a koncepční podkladové dokumenty zejména pro průběžné sledování plnění NP VaVal a její aktualizaci, ale využitelné i pro přípravu dalších strategicko-koncepčních dokumentů v oblasti VaVal.

S využitím analytických a výhledových studií (foresightu) a prostřednictvím zapojení široké škály expertů byly v rámci výše uvedené veřejné zakázky rovněž navrženy a v červenci roku 2012 schváleny vládou priority orientovaného VaVal. Tato aktivita probíhala v návaznosti na opatření A 2-1 NP VaVal *Přehodnotit priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ve vazbě na potřeby udržitelného rozvoje ČR*.

Na zpracování analýz a dalších podkladových studií představujících výstupy veřejné zakázky se podílejí čtyři pracoviště, pokrývající svou specializací široké spektrum oblastí systému VaVal – Technologické centrum AV ČR, Národní vzdělávací fond, Národohospodářský ústav AV ČR (pracoviště CERGE-EI) a Asociace výzkumných organizací. Úzká spolupráce těchto pracovišť s Českým statistickým úřadem pak vytváří předpoklad metodicky správných interpretací použitých dat.

Zpracované analytické a podkladové studie byly využity při aktualizaci NP VaVal, schválené v únoru 2013 RVVI. Vládou schválené Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací jsou využívány při přípravě dalších koncepčních a strategických dokumentů v oblasti VaVal.

Slabinou v této oblasti je ovšem vyhodnocování dopadů strategických a koncepčních dokumentů, které je dosud prováděno pouze v omezené míře.¹

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: uspokojivé

¹ Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020

4.2.5 Úroveň dopracování metodiky hodnocení výsledků VaV

Hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů je v současnosti prováděno podle vládou schválené metodiky, která je odbornou veřejností dlouhodobě kritizována. Kritice byla metodika podrobena rovněž v Mezinárodním auditu VaVal v ČR, uskutečněném v letech 2010-2011 (viz dále). Za slabiny současné metodiky hodnocení VO pro rozdělování institucionální podpory je považováno především příliš kvantitativní zaměření na výsledky VaV vedoucí k účelovému chování institucí a vytváření výsledků pro výsledky, dále i skutečnost, že metodika nerespektuje rozdíly mezi jednotlivými obory a typy VO a neumožňuje dlouhodobé strategické řízení VO. Hodnocení programů je kritizováno jako formální a rovněž zaměřené pouze na kvantitativní stránku, aniž by hodnotilo přínosy a dopady programů. Přestože metodika hodnocení prochází postupnými změnami (současná metodika je platná pro období 2013-2015), její hlavní nedostatky zůstávají.

V rámci veřejné zakázky „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“ byly vypracovány k oblasti metodiky hodnocení VaVal následující studie:

- Metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje – návrhy zásad a principy pro její vypracování (2010)
- Dopracovat metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje a zavést systém periodického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních (2011)
- Rozdělování institucionální podpory VaV podle hodnocení výsledků VaV výzkumných organizací (2011)
- Metodický rámec pro hodnocení programů výzkumu, vývoje a inovací (2011)

První dvě z uvedených studií jsou popsány v textu výše. První studie obsahuje spíše obecnější doporučení, resp. zásady hodnocení výzkumných organizací a programů VaVal, ale také doporučení pro přechodné období mezi stávající metodikou a zavedením nové metodiky hodnocení VaVal. Druhá studie se věnuje hodnocení institucí VaV a poskytovatelů, přičemž pro oba typy hodnocení obsahuje obecné návrhy, vycházející rovněž z několika zahraničních příkladů dobré praxe podrobně popsaných ve studii.

Třetí z uvedených studií byla připravena k opatření A 3-1 *Institucionální podporu VaV rozdělovat podle hodnocení výsledků VaV výzkumných organizací* a obsahuje návrh hodnocení a rozdělování institucionální podpory v ČR založený na podrobném popisu dobrých praxí ve vybraných vyspělých státech. Poslední ze studií pak byla vypracována k opatření A 3-3: *Důsledně evaluovat všechny programy účelové podpory, nové programy vyhlášovat na základě vyhodnocení dopadů předchozích programů a ve vazbě na výsledky průběžných evaluací tyto programy usměrňovat a modifikovat*. Studie podrobně popisuje rámec hodnocení programů VaVal v ČR a předkládá obecná doporučení pro přípravu nové metodiky hodnocení programů i pro samotné hodnocení programů.

Metodikou hodnocení VaVal v ČR se zabývá již zmíněný Mezinárodní audit VaVal v ČR, uskutečněný v letech 2010-2011 mezinárodním konsorciem vedeným britskou firmou Technopolis Group. Této oblasti je věnována jedna z tematických závěrečných zpráv auditu s názvem „*Kvalita výzkumu, institucionální financování a hodnocení výzkumu v České republice a v zahraničí*“. Zpráva podrobně popisuje současnou metodiku hodnocení VaVal, obsahuje její SWOT analýzu, příklady zahraniční dobré praxe a doporučení pro rozdělování institucionální podpory a hodnocení výzkumu v ČR.

Další uskutečněnou aktivitou v popisované oblasti bylo zahájení *Individuálního projektu národního „Efektivní systém hodnocení a financování VaVal“ (IPn Metodika)* v únoru 2012 v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Cílem projektu MŠMT je vytvoření nové metodiky hodnocení výsledků a institucí a metodiky rozdělování veřejné podpory VaVal. Návrh nového systému má vycházet z doporučení Mezinárodního auditu VaVal v ČR. Projekt, řešící návrhy a pilotní ověření systému hodnocení VO formou peer-review a zároveň přístupy k hodnocení programů účelové podpory VaVal, by měl být ukončen v polovině roku 2015.

Z uvedeného souhrnu je patrné, že pro dopracování metodiky hodnocení výsledků VaVal bylo v uplynulém období připraveno více analytických a koncepčních dokumentů, které by měly být využity ve výstupech *IPn Metodika*. Oproti původním předpokladům má ovšem vytvoření a aplikace nové metodiky několikaleté zpoždění, dle aktualizované NP VaVal se mají výsledky nové metodiky hodnocení – pro účelovou podporu schválené dle předpokladu v r. 2014 a pro institucionální podporu v r. 2015 – promítnout do přidělování účelové podpory v r. 2017 a institucionální podpory v r. 2018 (dle programového prohlášení vlády z roku 2010 bylo vytvoření nového systému hodnocení předpokládáno v r. 2012, jeho aplikace pro první hodnocení v r. 2013 a využití jeho výsledků v r. 2014 pro přípravu návrhu rozpočtu na r. 2015).

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: uspokojivé

4.2.6 Úroveň hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů

Jak dokládá Mezinárodní audit VaVal v ČR, má hodnocení programů VaVal podle současné Metodiky formální a pouze kvantitativní charakter, založený na počítání výsledků a jejich vztažení ke vstupům. Přínosy a dopady programů nejsou hodnoceny. Problémem je rovněž skutečnost, že poskytovatelé hodnotí své vlastní aktivity a programy, čímž výsledky tohoto hodnocení ztrácí na důvěryhodnosti.

Hodnocení samotných poskytovatelů podpory ve VaVal, tedy jednotlivých resortů, je další slabinou systému podpory VaVal. Poslední hodnocení poskytovatelů bylo uskutečněno v roce 2007 a bylo zaměřeno pouze na posouzení výsledků VaV a jejich vztažení k celkovým výdajům na VaV ze státního rozpočtu vzhledem k aktivitám daného poskytovatele. Hodnocení na úrovni poskytovatelů (resp. hodnocení jejich programů) je tedy v souladu s opatřením 9-2 NP VaVal i s platnou Metodikou systematicky prováděno, přestože je jeho podoba podrobována časté kritice. Reforma hodnocení programů a poskytovatelů účelové podpory VaVal je jedním z cílů zmiňovaného *IPn Metodika*, její aplikace však bude možná až za několik let.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: uspokojivé

4.2.7 Úroveň hodnocení na úrovni příjemců

Často zmiňovaným problémem současné metodiky hodnocení příjemců VaVal, resp. výzkumných organizací, pro rozdělování institucionální podpory je její přílišná kvantitativní orientace na počítání výsledků VaV, která vede k účelovému chování hodnocených institucí (vytváření samoučelných výsledků), nerespektuje rozdíly mezi obory a typy VO a znemožňuje dlouhodobé strategické řízení VO. Audit výzkumných organizací, který je jedním z dílčích cílů opatření 9-2 NP VaVal, dosud nebyl uskutečněn.

Více z výše uvedených studií se zabývá hodnocením VaV na úrovni VO a předkládá návrhy pro úpravu stávající metodiky. Také jedním z cílů *IPn Metodika* je vytvoření nové metodiky hodnocení na úrovni institucí, které jsou příjemci podpory VaVal, přičemž návrh má vycházet z doporučení Mezinárodního auditu VaVal. Součástí projektu má být i pilotní ověření systému hodnocení VO formou informovaného peer-review dle oborových metodik hodnocení. Zavedení periodického a objektivního hodnocení na úrovni VO, které je jedním z cílů opatření 9-2 NP VaVal lze ovšem předpokládat až v horizontu několika let, takže není v tuto chvíli možné považovat uvedený cíl za splněný.

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: neuspokojivé

4.2.8 Úroveň zhodnocení systému VaVal v ČR se zapojením renomované zahraniční organizace

Zhodnocení národního systému VaVal bylo uskutečněno v letech 2010-2011 prostřednictvím Mezinárodního auditu VaVal v ČR. Pro realizaci auditu bylo vybráno mezinárodní konsorcium v čele s britskou firmou Technopolis Group, která na zakázce spolupracovala s pracovišti Joanneum Research (Rakousko), MlOIR (University Manchester, Velká Británie), CHEPS (University Twente, Nizozemsko), CWTS (University Leiden, Nizozemsko), Peritus (Slovensko) a s národní podporou Technologického centra AV ČR v rámci *Individuálního projektu národního* pod OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, řízeného MŠMT.

Rozsáhlé analytické výstupy auditu jsou tvořeny souhrnnou závěrečnou zprávou a jejími osmi samostatnými přílohami v podobě tematických závěrečných zpráv k jednotlivým analyzovaným oblastem systému VaVal: 1) hodnocení veřejných výdajů na VaV, 2) řízení VaV, 3) kvalita výzkumu, institucionální financování a hodnocení výzkumu, 4) přehled systému práv duševního vlastnictví, 5) vazby mezi vědou a průmyslem, 6) mezinárodní spolupráce ve VaV, 7) lidské zdroje ve VaV, 8) bibliometrická analýza. Zjištěné skutečnosti, závěry a doporučení projektu přinášejí první nezávislý pohled mezinárodně uznávaných expertů na současný stav VaVal v ČR a jeho porovnání se situací v zemích EU.

Rozsáhlé analýzy a doporučení Mezinárodního auditu komplexním a velmi detailním způsobem pokrývají problematiku VaVal v ČR. Pouze šířeji pojaté hodnocení dopadů VaV na kvalitu života a celospolečenský vývoj v ČR, dokládající přínosy podpory VaVal, které je v rámci opatření 9-2 NP VaVal rovněž předpokládáno, nebylo předmětem Mezinárodního auditu. Vzhledem k předpokládané periodicitě podobného komplexního hodnocení lze však uvažovat o zahrnutí podobných analýz do dalších hodnocení.

Výsledky projektu mají multiplikační charakter – jsou široce využívány odbornou veřejností v oblasti tvorby, úprav a implementace politiky VaVal, zejména při aktualizaci NP VaVal a při úpravě systému hodnocení VaV a jeho výsledků (*IPn Metodika*).

Vyhodnocení indikátoru k roku 2013: výběrné

4.3 Celkové vyhodnocení plnění cíle

Z výše uvedeného vyhodnocení naplňování *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal* vyplývá, že plánované změny se podařilo uskutečnit pouze zčásti. Mezi oblastmi, ve kterých se cíl 9 vůbec nepodařilo naplnit a přispět tak k celkovému zlepšení systému VaVal patří:

- Dosud stále neefektivní hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů, programů a příjemců. Hodnocení poskytovatelů není pravidelně prováděno, hodnocení programů VaVal má formální a pouze kvantitativní charakter bez zohlednění přínosů a dopadů programů. Hodnocení příjemců podpory je rovněž zaměřeno převážně na kvantitativní počítání výsledků VaV, což nevede k posilování excelence ve výzkumu. Vytvoření a aplikaci nové metodiky hodnocení příjemců, poskytovatelů a programů připravované v rámci IPn Metodika, lze očekávat až v horizontu několika let.

Oblasti, ve kterých došlo mezi lety 2009 a 2013 ke zlepšení situace oproti roku 2009, ale kde dosud nebylo dosaženo žádoucího stavu, patří:

- Hodnocení strategických dokumentů na národní a regionální úrovni. Byly zpracovány podklady pro vyhodnocení průřezových a odvětvových politik, toto hodnocení však není prováděno soustavně ani systematicky. Hodnocení regionálních strategií a politik není prováděno vůbec.

- Systematické hodnocení formou analyticko-metodické podpory pro politiku VaVal je průběžně prováděno. Pro možnost využívání výsledku hodnocení ke zlepšování politiky VaVal je ovšem třeba rovněž průběžně a systematicky vyhodnocovat dopady strategických a koncepčních dokumentů v oblasti VaVal, což se dosud neděje.
- Dopracování metodiky hodnocení výsledků VaV. Současná metodika hodnocení prochází postupnými změnami, avšak její hlavní nedostatky zůstávají neřešeny. Pro dopracování metodiky bylo připraveno více podkladových materiálů, návrhy změn obsahuje rovněž Mezinárodní audit VaVal v ČR. Projekt *IPn Metodika*, který má vytvoření a uvedení nové metodiky zastřešovat, bude z těchto podkladů vycházet. Oproti původním předpokladům má však zavedení nové metodiky několikaleté zpoždění, což má negativní dopad na kvalitu výsledků českého výzkumu.

V následujících oblastech pak ve sledovaném období došlo k téměř úplnému naplnění Cíle 9:

- Vyhodnocení realizace Reformy systému VaVal a Národní politiky VaVal bylo provedeno dle plánovaného harmonogramu. Vytvořené podklady jsou využívány pro aktualizaci NP VaVal a přípravu dalších dokumentů v oblasti tvorby politiky VaVal.
- Zhodnocení systému VaVal se zapojením renomované zahraniční organizace. Konsorciem pod vedením britské společnosti Technopolis Group byl uskutečněn Mezinárodní audit VaVal v ČR, jehož výsledky jsou díky své kvalitě, šíři záběru i míře detailu hojně využívány odbornou veřejností při tvorbě politiky VaVal.

4.4 Zapracování cíle do aktualizované NP VaVal

Protože se dosud nepodařilo splnit většinu z opatření *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal*, nebo se je podařilo splnit jen částečně, byly některé aktivity týkající se hodnocení systému VaVal zakomponovány i do aktualizované NP VaVal.

Jak je uvedeno v úvodní části aktualizované NP VaVal, je v této nové verzi výzkumné politiky kladen větší důraz na oblast hodnocení napříč všemi jejími tematickými bloky, i v souvislosti s hodnocením přínosů podporovaných aktivit. Zdůrazněno je rovněž využívání výsledků hodnocení pro modifikaci a aktualizaci NP VaVal a jejích konkrétních nástrojů.

Cílem *Bloku 1 Kvalitní a produktivní výzkumný systém* je zajištění výzkumného prostředí umožňujícího vytváření mezinárodně srovnatelných výsledků a výsledků s potenciálem využívání v inovacích. Vedle dalších předpokladů je pro dosažení tohoto cíle nezbytné také efektivní vynaložení finančních zdrojů a existence stabilního systému financování zahrnujícího účinné motivační mechanismy stimulující k produkci kvalitních výsledků, k otevřenosti veřejného výzkumu a k mezisektorové i mezinárodní spolupráci. Na Cíl 9 původní NP VaVal navazuje jeden z cílů tohoto bloku:

- Zvýšit efektivitu využití veřejných prostředků na VaVal

Tento cíl předpokládá vytvoření nové metodiky hodnocení, společné pro všechny poskytovatele institucionální podpory VaVal. Tímto způsobem mají být VO stimulovány k dosažení excelence ve výzkumu, k produkci aplikovatelných výsledků i vyšší spolupráci s aplikačním sektorem vedoucí k realizaci VaV naplňující potřeby společnosti. Součástí nové metodiky má být i zohlednění rozdílů mezi jednotlivými typy VO a vědními obory, resp. skupinami oborů. Koncentrace veřejné podpory do VO realizujících excelentní výzkum využitelný v praxi se má odrazit i ve snížení financování VO, které tyto požadavky nesplňují. Na novou metodiku hodnocení má navazovat i nový systém rozdělování institucionální podpory.

Zavedení nové metodiky hodnocení programů podpory VaVal má zajistit pokrytí všech fází realizace programu a hodnocení přínosů i dopadů podpořeného výzkumu, jakož i příspěvek programu a jednotlivých projektů ke zvýšení konkurenceschopnosti ČR a ke společenskému rozvoji. Zvýšení efektivity účelové podpory VaVal má napomoci rovněž důsledné provádění monitorování a evaluace všech programů účelové podpory VaVal v dalších letech. Nezbytnou součástí zefektivnění systému účelové podpory bude rovněž využívání výsledků hodnocení pro modifikaci běžících programů, přípravu nových nástrojů i celé politiky VaVal („evidence based policy“).

Hlavním cílem *Bloku 4 Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal* ve strategické části aktualizované NP VaVal je vytvoření stabilního prostředí a efektivně fungujícího systému pro provádění VaV a zavádění inovací, jehož součástí bude strategický přístup k tvorbě a realizaci politiky VaVal a účinná koordinace mezi jednotlivými aktéry národního inovačního systému. Na Cíl 9 původní NP VaVal navazují dva ze tří cílů tohoto bloku, v následujícím znění:

- Zefektivnit koordinaci v systému řízení VaVal a zabezpečit personální kapacity odpovědných úřadů;
- Posílit strategický přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal.

Cíl *Zefektivnit koordinaci v systému řízení VaVal a zabezpečit personální kapacity odpovědných úřadů* je mj. zaměřen na posílení úlohy poskytovatelů podpory VaVal v hodnocení výzkumných organizací, kterým přidělují institucionální podporu. Efektivnější koordinaci řízení VaVal má rovněž zajistit vymezení role různých typů VO v národním inovačním systému, na niž bude navázán způsob jejich hodnocení a institucionálního financování.

Cíl *Posílit strategický přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal* předpokládá provádění průběžného monitorování a vyhodnocování všech strategií a politik VaVal, prováděných na národní, regionální a resortní úrovni, včetně vyhodnocování jejich dopadů. Má být rovněž prováděno důsledné hodnocení poskytovatelů podpory VaVal, zaměřené především na efektivitu vynakládaných prostředků. Rovněž má být prováděno pravidelné komplexní hodnocení celého systému VaVal. Výsledky hodnocení prováděných na všech úrovních mají být využívány pro kvalifikovanou tvorbu politiky VaVal. Součástí cíle je i zajištění přístupu veřejnosti ke komplexním analýzám a výhledovým studiím pro sledování technologických trendů, stanovení strategických priorit VaVal a pro identifikaci společenských hrozeb a oblastí, kterým by se politika VaVal a další regionální a resortní strategie měly systematicky věnovat.

4.5 Shrnutí – SWOT analýza

Následující tabulka uvádí přehled silných stránek, slabin, příležitostí a hrozeb v oblastech souvisejících s *Cílem 9 Důsledně hodnotit systém VaVal*. Při sestavení této stručné SWOT analýzy byly využity informace uvedené v předcházejících kapitolách.

Silné stránky	Slabiny
<ul style="list-style-type: none"> - Uskutečněno vyhodnocení Reformy systému VaVal a Národní politiky VaVal - Systematicky prováděné hodnocení formou analyticko-metodické podpory pro politiku VaVal - Připravené podklady (analytické studie) pro dopracování metodiky hodnocení výsledků VaVal, probíhající projekt (IPn) Metodika s totožným cílem 	<ul style="list-style-type: none"> - Neefektivní, kvantitativně-formální hodnocení systému podpory VaVal na úrovni programů i příjemců - Hodnocení samotných poskytovatelů podpory VaVal není pravidelně prováděno - Dosud nebyla dopracována metodika hodnocení výsledků VaVal, její dopracování i implementace bude mít několikaleté zpoždění oproti původním

<ul style="list-style-type: none"> - Uskutečněno komplexní zhodnocení systému VaVal renomovanou zahraniční organizací (Technopolis Group) – Mezinárodní audit VaVal v ČR, s jehož výsledky je dále intenzivně pracováno při tvorbě politiky VaVal 	<p>předpokladům</p> <ul style="list-style-type: none"> - Není systematicky prováděno vyhodnocování průřezových a odvětvových politik s vazbou na VaVal a jejich dopadů ani regionálních strategií a politik - Hodnocení dopadů strategických a koncepčních dokumentů je prováděno jen omezeně -
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Vytvoření nové metodiky hodnocení příjemců, poskytovatelů a programů VaVal v rámci IPn Metodika (2012-2015) - Aktualizovaná NP VaVal schválená vládou v r. 2013 obsahuje cíle a opatření se zaměřením na zefektivnění využití veřejných prostředků na VaVal, zefektivnění koordinace systému řízení VaVal a posílení strategického přístupu k tvorbě a implementaci politiky VaVal. V oblasti hodnocení systému VaVal se tato opatření zaměřují na: <ul style="list-style-type: none"> o zavedení nové metodiky společné pro všechny poskytovatele institucionální podpory, zohledňující rozdíly mezi VO a vědními obory a stimulující VO k dosažení excelence a vyšší spolupráci s aplikační sférou o posílení úlohy poskytovatelů podpory VaVal v hodnocení jimi podporovaných výzkumných organizací o provádění důsledného hodnocení poskytovatelů podpory VaVal o zavedení nové metodiky hodnocení programů účelové podpory, vč. hodnocení přínosů a dopadů realizovaného výzkumu i celospolečenských přínosů a dopadů daného programu, monitorování a evaluace všech programů o využívání výsledků hodnocení programů účelové podpory pro modifikaci běžících programů, vznik nových nástrojů i zlepšení tvorby politik VaVal o provádění průběžného monitorování a vyhodnocování všech strategií a politik VaVal na národní, regionální i resortní úrovni včetně vyhodnocování jejich dopadů o provádění pravidelného komplexního hodnocení národního systému VaVal o využívání výsledků hodnocení na všech úrovních pro kvalifikovanou tvorbu politiky VaVal 	<ul style="list-style-type: none"> - Chybějící analyticko-metodická podpora pro politiku VaVal či nedostatečné využívání vytvořených podkladových materiálů (analýz, výhledových studií apod.) - Nedořešení rozdělení kompetencí mezi klíčovými subjekty v oblasti tvorby a implementace politiky VaVal (zejména RVVI a MŠMT) a z toho vyplývající neefektivita v hodnocení VaVal a využívání jeho výsledků - Zavedení nevhodné metodiky hodnocení příjemců/programů/poskytovatelů VaVal a další úpravy metodiky hodnocení VaVal, vedoucí k nestabilitě a neefektivitě celého systému - Formálně prováděné hodnocení přínosů a dopadů politik, programů účelové podpory a jednotlivých projektů bez zpětné vazby na další podporu daných politik/programů/projektů - Nedořešení legislativy pro vyhlašování veřejných soutěží ve VaVal, která by umožnila vznik nových nástrojů na podporu VaVal - Rezignace na provádění pravidelného komplexního hodnocení národního systému VaVal

5 Závěr

Studie vyhodnocuje, zda a do jaké míry byly naplněny cíle a opatření *Cíle 9 Důsledně hodnotit systém VaVal NP VaVal*. Za tímto účelem bylo navrženo osm kvalitativních indikátorů, posuzujících pokrok v naplňování tohoto cíle v následujících oblastech:

- Vyhodnocení realizace Reformy systému VaVal a splnění stanovených cílů;
- Vyhodnocení realizace Národní politiky VaVal a splnění stanovených cílů;
- Hodnocení průřezových a odvětvových politik a regionálních strategií;
- Systematické hodnocení pro politiku VaVal a jeho využívání při tvorbě politiky VaVal;
- Dopracování metodiky hodnocení výsledků VaV;
- Průběžná realizace komplexního hodnocení systému podpory VaVal v ČR na národní úrovni;
- Hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů;
- Hodnocení systému podpory VaVal na úrovni příjemců;
- Zhodnocení systému VaVal v ČR se zapojením renomované zahraniční organizace.

Pro vyhodnocení plnění cíle 9 a příslušných tří opatření byly rovněž využity závěry studií, připravených v období 2010-2013 v rámci veřejné zakázky Úřadu vlády „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací“. Souhrnné výsledky vyhodnocení jsou stručně uvedeny ve SWOT analýze.

Jak vyplývá z vyhodnocení, větší část cílů a opatření zaměřených v původní NP VaVal na hodnocení systému VaVal se dosud splnit nepodařilo, nebo se je podařilo splnit pouze částečně. Této problematice by proto měla být věnována zvýšená pozornost i nadále. Je přitom potřeba se zaměřit především na rychlé, ale zároveň kvalitní dopracování metodiky hodnocení příjemců (výzkumných organizací), programů i poskytovatelů podpory VaVal, které je základním předpokladem zvýšení kvality výsledků českého výzkumu. Nově vzniklá metodika, resp. metodiky hodnocení podpory VaVal na různých úrovních, by měly vycházet z podkladů analytických studií, které byly na toto téma již zpracovány.

Pro zvýšení evaluační kultury i lepší výsledky politiky VaVal je rovněž nezbytné provádět pravidelná (v několikaletých intervalech) komplexní vyhodnocení národního systému VaVal v ČR. Uskutečňování těchto hodnocení zahraničními experty je osvědčeným způsobem, jak docílit nejvyšší možné objektivity tohoto hodnocení a získat podnětné návrhy řešení aktuálních problémů.

Zároveň musí být průběžně monitorovány a vyhodnocovány všechny strategie a politiky s vazbou na oblast VaVal – jak na národní a resortní úrovni, tak na úrovni regionální, jakož i jejich provázanost a případné překryvy. Především je však nutné vyhodnocovat reálné dopady jednotlivých politik, což se dosud dělo jen velmi sporadicky, a v návaznosti na výsledky hodnocení tyto politiky odpovídajícím způsobem upravovat. Totéž platí pro vyhodnocování přínosů a dopadů na úrovni programů účelové podpory VaVal i na úrovni jednotlivých výzkumných organizací a výsledků jejich výzkumu – výsledky hodnocení je třeba důsledně promítat do podoby další podpory v letech následujících.

Předpoklady pro zkvalitnění systému hodnocení VaVal na všech úrovních jsou v současnosti vytvořeny zahrnutím výše uvedených témat do aktualizované verze NP VaVal. Ve strategické části aktualizované NP VaVal je tato problematika řešena v *Bloku 1 Kvalitní a produktivní výzkumný systém*, jehož cílem je zajištění výzkumného prostředí umožňujícího vytváření mezinárodně srovnatelných výsledků a výsledků s potenciálem využívání v inovacích, mj. i zvýšením efektivity využití veřejných prostředků na VaVal, a v *Bloku 4 Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal*, zaměřeném na vytvoření stabilního prostředí a efektivně fungujícího systému pro provádění VaV a zavádění inovací, jehož součástí bude strategický přístup k tvorbě a realizaci politiky VaVal a

účinná koordinace mezi jednotlivými aktéry národního inovačního systému. Ke splnění cílů spojených s hodnocením systému VaVal je v aktualizované verzi NP VaVal navrženo 6 opatření, která by měla být splněna nejpozději do roku 2018.

6 Přehled informačních zdrojů

- [1] Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2015. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=532844>)
- [2] Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020. Rada pro výzkum, vývoj a inovace (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=682145>)
- [3] Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. RVVI, 2008 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=495405>)
- [4] International Audit of Research, Development & Innovation in the Czech Republic. Final Report - Synthesis Report. Pro MŠMT zpracoval Technopolis Group, 2011 (<http://audit-vav.reformy-msmt.cz/view-document-details/58-synteticka-zaverecna-zprava-aj>)
- [5] International Audit of Research, Development & Innovation in the Czech Republic. Final Report – 3. The Quality of Research, Institutional Funding and Research Evaluation in the Czech Republic and abroad. Pro MŠMT zpracoval Technopolis Group, 2011 (<http://audit-vav.reformy-msmt.cz/view-document-details/61-zaverecna-zprava-3-aj>)
- [6] Kučera Z., Pazour M., Klusáček K.: Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2010 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665499>)
- [7] Pazour M., Kučera Z., Kostić M.: Vyhodnocení plnění Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2011 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665501>)
- [8] Kučera Z., Pazour M.: Průběžné vyhodnocení plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009-2015. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2012 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665503>)
- [9] Vondrák T., Pazour M., Vanžura J., Čadil V., Valenta O., Kučera Z.: Metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje – návrhy zásad a principy pro její vypracování. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2010 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665499>)
- [10] Vaněček J.: Dopracovat metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje a zavést systém periodického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2011 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665501>)
- [11] Valenta O.: Shrnutí nejdůležitějších závěrů mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v České republice. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2012 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665503>)
- [12] Žižalová, P., Čadil V.: Hodnocení přípravy resortních a meziresortních koncepcí výzkumu a vývoje za roky 2004 - 2010. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2010 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665499>)
- [13] Vaněček J.: Rozdělování institucionální podpory VaV podle hodnocení výsledků VaV výzkumných organizací. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2011 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665501>)
- [14] Čadil V.: Metodický rámec pro hodnocení programů výzkumu, vývoje a inovací. Studie Technologického centra AV ČR pro Úřad vlády ČR, 2011 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=665501>)

- [15] Podrobná zpráva o plnění opatření Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací v ČR na léta 2009-2015. Příloha A3-b k 274. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 29. června 2012 (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=652377>)
- [16] Průběžná zpráva o plnění Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015. Příloha A5 k 277. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 30. listopadu 2012.
- [17] Internetové stránky „IPn Metodika“ (*Individuální projekt národní Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací*), 2013 (<http://metodika.reformy-msmt.cz/>)

7 Přílohová část

7.1 Příloha 1 - Znění cíle a opatření stanovených v tomto cíli

Cíl 9: Důsledně hodnotit systém VaVal

Cílem je zavést systém pro kontinuální hodnocení VaVal v ČR na všech úrovních, který bude zajišťovat dostatečnou efektivitu veřejných prostředků investovaných do VaVal. Současně bude pro toto hodnocení vytvořeno institucionální zázemí obsahující jasné vymezení odpovědností.

A 9-1: Průběžně vyhodnocovat plnění Reformy systému VaVal a NP VaVal a dopady jejich dílčích opatření na stanovené cíle

Prvním krokem v zavedení systému kontinuálního hodnocení VaVal je vyhodnocení průběhu a dopadu Reformy, která byla schválena vládou v březnu 2008 a jejíž splnění je základním předpokladem pro úspěšnou realizaci NP VaVal. Nezbytné je systematicky monitorovat a hodnotit jednotlivá realizovaná opatření, jejich vzájemné vazby a dopady na zabezpečení cílů stanovených v Reformě (tj. nikoli pouze administrativní hodnocení). V návaznosti na hodnocení Reformy bude stejným způsobem také průběžně hodnocena implementace a plnění všech opatření stanovených v NP VaVal, přičemž důraz bude položen na hodnocení dopadu jednotlivých opatření pro splnění stanovených cílů. Hodnocení plnění NP VaVal bude probíhat kontinuálně (termíny a odpovědnosti jsou uvedeny u jednotlivých opatření). Vládě bude první hodnocení předloženo v r. 2011/2012 (v návaznosti na výsledky mezinárodního auditu VaVal – viz následující aktivita), v němž bude stanoven také další postup implementace NP VaVal. Současně s NP VaVal budou rovněž důsledně hodnoceny všechny relevantní průřezové a odvětvové politiky (resp. strategie a koncepce) a strategie vytvořené na úrovni krajů (regionů). V souvislosti s naplňováním NP VaVal a přípravou nových strategických dokumentů pro tuto oblast bude rovněž posílen význam systematického hodnocení, analýz a výhledových studií pro politiku VaVal tak, aby byl důsledně zajištěn kontinuální proces od evaluace, přes analýzu, výhledové studie až po stanovení koncepce, včetně zajištění vazeb mezi jednotlivými aktivitami.

Termín: od 2009

Odpovědnost: do 2012 RVV, od roku 2013 nově zřízený koordinační orgán

A 9-2: Dopracovat metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje a zavést systém periodického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal na všech úrovních.

Konečným cílem je zavedení periodického, systematického a objektivního hodnocení systému podpory VaVal v ČR na všech úrovních. Kromě hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů, které je stanoveno v usnesení vlády ze dne 23. června 2004 č. 644, bude prováděno také komplexní hodnocení celého systému podpory VaVal v ČR na národní úrovni (komplexní audit systému veřejné podpory VaVal v ČR). V tomto komplexním auditu VaVal, který bude prováděn periodicky v intervalech cca pěti let, je nezbytné přejít od doposud převažujícího administrativního hodnocení k hodnocení výsledků a dopadů podpory na dosažení excelence českého VaV, využitelnost výsledků VaV v praktických aplikacích a růst konkurenceschopnosti, kvality života a rozvoj společnosti v ČR. Hodnocení bude poskytovat přesvědčivé konkrétní údaje o přínosech podpory VaVal. Kromě hodnocení na národní úrovni a úrovni poskytovatelů bude z veřejných zdrojů také podporováno (vytvořením programu) hodnocení na úrovni příjemců (audit výzkumných organizací), které umožní nejen porovnat kvalitu výzkumné práce na úrovni oddělení (kateder, skupin) a vytvořit podklady pro rozdělení finančních prostředků podle kvality výzkumné práce, ale i stanovit strategické zaměření výzkumných organizací do budoucnosti.

Termín: od 2009

Odpovědnost: do 2012 RVV, od roku 2013 nově zřízený koordinační orgán

A 9-3: Systém VaVal na národní úrovni zhodnotit se zapojením renomované zahraniční organizace.

Pro zvýšení objektivit bude do komplexního hodnocení (auditu) celého systému veřejné podpory VaVal na národní úrovni popsáno v aktivitě A 9-2 zapojeno renomované zahraniční pracoviště, které má s prováděním hodnocení tohoto typu dostatečné zkušenosti. Výběr zahraničního pracoviště bude prováděn na základě výběrového řízení, ve kterém bude osloveno více potenciálních zahraničních partnerů. Zahraniční instituce bude tento audit provádět ve spolupráci s národním pracovištěm vybraným rovněž na základě výběrového řízení.

Termín: 2011

Odpovědnost: MŠMT

7.2 Příloha 2 – Znění strategické části aktualizované NP VaVal a opatření k této části

7.2.1 Strategická část NP VaVal

Blok 1 – Kvalitní a produktivní výzkumný systém

Cíl 1.4 - Zvýšit efektivitu využití veřejných prostředků na VaVal

Národní priority orientovaného výzkumu, vývoje a inovací, které svým zaměřením odpovídají dlouhodobým potřebám společnosti ČR a které byly schváleny vládou ČR v roce 2012, **budou zapracovány do všech relevantních nástrojů veřejné podpory VaVal**. Národní priority orientovaného VaVal budou podle možností zohledněny ve všech již vyhlášených programech účelové podpory VaVal. Ve všech relevantních programech, které budou v budoucnu připravovány, budou Národní priority orientovaného VaVal respektovány již při jejich přípravě.

Klíčovým nástrojem pro jejich implementaci budou **programy VaVal odpovídající dlouhodobým potřebám společnosti, ve kterých budou podporovány strategicky a komplexně zaměřené projekty řešené ve spolupráci veřejného výzkumu a podniků**. Významnou cílovou skupinou těchto programů budou VO, realizující excelentní výzkum světové úrovně a kvalitní aplikačně zaměřený VaV, včetně nově budovaných výzkumných center (evropská centra excelence i regionální VaV centra). Pro implementaci těchto programů budou vyčleněny odpovídající finanční prostředky ze státního rozpočtu i finanční prostředky ze Strukturálních fondů EU, a to zejména z OP VVV spadajícího do gesce MŠMT a OP PIK v gesce MPO. Zároveň budou zajištěny **vazby priorit ČR na priority EU a stanoveny prioritní oblasti VaVal**, které budou rozvíjeny prostřednictvím mezinárodní spolupráce. Tyto souvislosti budou zapracovány ve strategii zaměřené na mezinárodní spolupráci ve VaV a internacionalizaci.

Bude připravena a zavedena **nová metodika hodnocení společná pro všechny poskytovatele institucionální podpory**, která bude VO stimulovat jak k dosažení excelence, tak i k produkci aplikovatelných výsledků VaV, spolupráci s aplikačním sektorem a k realizaci VaV podle potřeb společnosti a podniků (včetně zohlednění rozdílů mezi jednotlivými typy VO a vědními obory, resp. skupinami oborů). Cílem bude především zajistit koncentraci veřejné podpory do všech VO realizujících excelentní výzkum a VaV se skutečným využitím v praxi, což se může do jisté míry odrazit i ve značném snížení financování VO, které tyto požadavky nesplňují.

Na metodiku hodnocení bude navazovat nový systém rozdělování **institucionální podpory** s uplatněním prospektivních a retrospektivních prvků (kombinace financování prostřednictvím střednědobých výkonnostních smluv a financování podle výsledků hodnocení podle nově vytvořené metodiky). Součástí nové společné metodiky hodnocení a systému rozdělování institucionální podpory bude i zavedení mechanismů, které budou VO motivovat k zapojení do mezinárodních výzkumných aktivit, k transferu poznatků do praxe a zohlednění Národních priorit orientovaného VaVal ve svých strategiích.

Zvýšení efektivity účelové podpory VaVal v ČR jako celku lze dosáhnout jen přípravou a zavedením nové metodiky hodnocení pokrývající všechny fáze realizace programu, kde kromě výsledků budou hodnoceny i přínosy a dopady podpořeného VaV a přispění programu a podpořených projektů ke konkurenceschopnosti ČR a rozvoji společnosti. Součástí nové metodiky hodnocení bude provádění důsledného monitorování a evaluace všech programů účelové podpory VaVal v dalších letech.

Na novou metodiku hodnocení a provádění vlastního hodnocení bude navazovat **vytvoření nového způsobu přípravy programů**, řešící zejména problémy v chybějící koncepci programů, při koordinaci přípravy programů a jejich včasného zahájení tak, aby tyto programy plnily cíle NP VaVal a dalších strategických dokumentů (Národní priority orientovaného VaVal) a byly zdrojem aplikovatelných výsledků stimulující konkurenceschopnost a potřeby společnosti a podniků v jednotlivých odvětvích. Další nezbytnou součástí nového systému rozdělování účelové podpory bude využívání výsledků

hodnocení pro modifikaci běžících programů, přípravu nových nástrojů i celé politiky VaVal (evidence based policy).

Blok 4 - Stabilní, efektivní a strategicky řízený systém VaVal

Cíl 4.1 - Zefektivnit koordinaci v systému řízení VaVal a zabezpečit personální kapacity odpovědných úřadů

ílem v této oblasti bude dobudovat současný systém VaVal v ČR a **zajistit účinnou koordinaci řízení a financování VaVal** na všech úrovních. Z tohoto důvodu budou na RVVI koncentrovány koncepční a strategické činnosti v oblasti VaVal, a zároveň budou některé její aktivity převedeny na příslušné ústřední správní úřady či poskytovatele podpory VaVal. Současně bude posílena úloha MŠMT jako ústředního správního úřadu odpovědného za VaV (převodem některých aktivit RVVI na toto ministerstvo) a působnost MPO, které je odpovědné mj. za průmyslový výzkum, bude rozšířena o oblast inovací. Personální kapacity těchto orgánů státní správy, stejně tak jako sekretariát Rady pro výzkum, vývoj a inovace, který je součástí struktury Úřadu vlády ČR, budou patřičně posíleny. Toto posílení kapacit bude řešeno přesunem funkčních míst z jiných oblastí státní správy bez zvýšeného požadavku na limit počtu pracovníků.

Dále bude posílena úloha poskytovatelů podpory VaVal v oblasti hodnocení VO, které získávají institucionální podporu z jejich rozpočtové kapitoly (ve vazbě na společnou metodiku hodnocení stanovenou RVVI), a vnitřního členění výdajů na VaVal v rámci svých rozpočtových kapitol. Posílena bude také úloha správních úřadů odpovědných za VaVal (zřizovatelů VO a poskytovatelů veřejné podpory VaVal) jejich zastoupením ve Výzkumné radě Technologické agentury ČR. Ve vazbě na výsledky připomínkové řízení k novele zákona č. 130/2002 Sb. bude také rozhodnuto o zřízení či nezřízení Agentury pro zdravotnický výzkum ČR (AZV ČR).

Dalším cílem bude zajistit **efektivní koordinaci mezi MŠMT, MPO a RVVI** při tvorbě politiky VaVal, zajištění její návaznosti na politiku EU a koordinaci využívání národních a evropských zdrojů při implementaci politiky VaVal. Ke zlepšení koordinace VaVal přispěje i **vymezení role různých typů VO** v národním inovačním systému, které bude odpovídat způsob jejich hodnocení a institucionálního financování. Zároveň budou posíleny vazby a spolupráce mezi jednotlivými typy VO, a to zejména mezi AV ČR, ostatními VO a univerzitami v oblasti vzdělávání. Toto vymezení rolí jednotlivých typů VO bude provázáno s reformou vysokých škol.

Cíl 4.2 - Posílit strategický přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal

Pro posílení strategického přístupu k tvorbě a implementaci politiky VaVal bude prováděno **průběžné monitorování a vyhodnocování všech strategií a politik VaVal**, které jsou připravovány na národní, regionální a resortní úrovni, včetně vyhodnocování jejich dopadů. Důsledně bude také prováděno **hodnocení poskytovatelů podpory VaVal**, které bude zaměřené především na efektivitu vynakládaných prostředků. Pravidelně bude také realizováno **komplexní hodnocení celého systému VaVal**. Výsledky hodnocení prováděných na všech úrovních budou využívány pro kvalifikovanou tvorbu politiky VaVal.

Zároveň bude **zajištěn veřejný přístup** ke komplexním analýzám a výhledovým studiím pro sledování technologických trendů, stanovení strategických priorit VaVal a pro identifikaci společenských hrozeb a oblastí, kterým se politika VaVal a další regionální a resortní strategie budou systematicky věnovat.

7.2.2 Text relevantních opatření

Opatření 15	
<p>Předložit vládě návrhy na úpravu struktury a systému řízení VaVal v ČR, které budou zahrnovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posílení role MŠMT jako ústředního správního úřadu odpovědného za VaV převedením některých aktivit RVVI na MŠMT; - stanovení MPO jako ústředního správního úřadu odpovědného za podporu inovací; - posílení úlohy poskytovatelů podpory VaVal v oblasti hodnocení VO, které získávají institucionální podporu z jejich rozpočtové kapitoly, a vnitřního členění výdajů na VaVal v rámci svých rozpočtových kapitol; - koncentraci koncepčních a strategických činností na RVVI ve vazbě na převod některých jejích činností na příslušné ústřední správní orgány a poskytovatele; - posílení kapacit zejména MŠMT, MPO, RVVI (resp. Úřadu vlády ČR) a poskytovatelů účelové podpory meziresortních programů VaVal pro efektivnější zabezpečení vymezených rolí přesunem funkčních míst z jiných oblastí státní správy bez zvýšeného požadavku na limit počtu pracovníků; - zastoupení ústředních orgánů státní správy odpovědných za VaVal, poskytovatelů veřejné podpory VaVal a zřizovatelů VO, kteří v souvislosti s Reformou systému VaVal přestali být poskytovateli podpory VaVal, ve Výzkumné radě TA ČR; - rozhodnutí o zřízení či nezřízení Agentury pro zdravotnický výzkum ČR ve vazbě na výsledky připomínkové řízení k novele zákona č. 130/2002 Sb.; - vymezení role různých typů VO. 	
<p>Ukazatele plnění:</p> <p>Rozhodnutí o zřízení/nezřízení Agentury pro zdravotnický výzkum ČR</p> <p>Předložení návrhů úprav struktury a řízení systému VaVal zahrnujících výše uvedené body vlády</p>	<p>Termín:</p> <p>2013</p> <p>2015</p>
<p>Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal:</p> <p>III.3.4.1, III.3.4.2</p>	<p>Odpovědnost:</p> <p>RVVI, spolupracují MŠMT, MPO, AV ČR a další správní úřady odpovědné za VaV v oblasti svých působností.</p>
<p>Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 1-1, A 1-2, A 3-1, A 8-1, A 8-2</p>	

Opatření 17
<p>Zavést novou metodiku hodnocení VO a jejich výsledků, která bude hodnotit výsledky a plnění cílů základního výzkumu a výsledky a plnění cílů aplikovaného výzkumu diferencovaně pro skupiny vědních oborů a která bude VO stimulovat jak k dosažení excelence, tak i k produkci aplikovatelných výsledků VaV, spolupráci s aplikačním sektorem a k realizaci VaV podle potřeb společnosti a podniků. Do této metodiky také zapracovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapojení do mezinárodních programů VaVal a dalších mezinárodních aktivit; - vytvoření strategie VO zaměřené na uplatňování třetí role, zavedení systému pro nakládání s výsledky VaV a transfer poznatků do praxe.

Ukazatele plnění: Zpracování výše uvedených bodů do metodiky hodnocení VO a rozdělování institucionální podpory Schválení nové metodiky hodnocení VO Provedení hodnocení podle nové metodiky Promítnutí výsledků hodnocení do institucionální podpory	Termín: 2015 2015 2016 2018
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.4, III.3.1.4, III.3.2.1	Odpovědnost: RVVI, spolupracuje MŠMT a další správní úřady odpovědné za VaV v oblasti svých působností
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 3-1, A 4-1, A 4-2, A 5-2	

Opatření 18	
Zavést novou metodiku přípravy a hodnocení programů účelové podpory VaVal, které bude zahrnovat ex-ante, průběžné a ex-post hodnocení (výstupů, výsledků a dopadů).	
Ukazatele plnění: Schválení nové metodiky přípravy a hodnocení programů účelové podpory VaVal Provedení hodnocení všech programů účelové podpory VaVal podle nové metodiky Promítnutí výsledků hodnocení do účelové podpory	Termín: 2014 2015 2017
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.4, III.3.4.2	Odpovědnost: RVVI, spolupracují další správní úřady odpovědné za VaV v oblasti svých působností
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 3-3	

Opatření 19	
Průběžně monitorovat a vyhodnocovat všechny strategie a politiky VaVal připravené na národní, regionální a resortní úrovni (včetně vyhodnocování jejich dopadů) a pravidelně provádět komplexní hodnocení celého systému VaVal. Výsledky využívat pro kvalifikovanou tvorbu politiky VaVal, a zároveň zajistit veřejný přístup k výsledkům těchto analýz a dalších studií zaměřených na tvorbu a realizaci politiky VaVal.	
Ukazatele plnění: Provedení vyhodnocení všech strategií a politik VaVal připravených na národní, regionální	Termín: 2014

a resortní úrovni Zajištění veřejného přístupu k uvedeným informacím Aktualizace strategií a politik VaVal připravených na národní, regionální a resortní úrovni Provedení komplexního hodnocení systému VaVal	2014 a dále každoročně 2015 2015 a dále každé 4 roky
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.4.2	Odpovědnost: RVVI
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 8-2, A 9-1, A 9-2, A 9-3	

Opatření 20	
<p>Provádět důsledné hodnocení poskytovatelů podpory VaVal zaměřené na efektivitu vynakládaných prostředků. Toto hodnocení bude zahrnovat také:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnocení činnosti všech organizací poskytujících podporu pro zapojení ČR do mezinárodních aktivit VaVal; - hodnocení činnosti inovační infrastruktury podporované MŠMT a kvality poskytovaných služeb; - hodnocení činnosti subjektů inovační infrastruktury podporované MPO a kvality poskytovaných služeb. 	
Ukazatele plnění: Provedení hodnocení poskytovatelů podpory VaVal	Termín: 2014 a dále každoročně
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.4, III.3.1.5, III.3.2.1, III.3.3.1, III.3.4.2	Odpovědnost: RVVI, spolupracují poskytovatelé podpory a další správní úřady odpovědné za VaV v oblasti svých působností
Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 4-1, A 4-2, A 4-9, A 4-10, A 5-1, A 5-3, A 9-2	

Opatření 21	
Vytvořit postup pro hodnocení realizace NP VaVal a stanovit cílové hodnoty sledovaných indikátorů ve vazbě na hodnoty těchto indikátorů ve vzorku srovnatelných zemí.	
Ukazatele plnění: Vytvoření způsobu měření a cílových hodnot indikátorů pro hodnocení realizace NP VaVal	Termín: 2013
Vazba na dílčí cíle aktualizované NP VaVal: III.3.1.4, III.3.1.5, III.3.2.1, III.3.2.2, III.3.3.1, III.3.3.2, III.3.3.3	Odpovědnost: RVVI

Vazba na aktivitu původní NP VaVal: A 9-1, A 9-2